

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. KOVO 29 D. NUTARIMO NR. 346 „DĖL VALSTYBINIŲ ŠALPOS IŠMOKŲ SKYRIMO IR MOKĖJIMO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2005 m. liepos 1 d. Nr. 757

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 29 d. nutarimą Nr. 346 „Dėl Valstybinių šalpos išmokų skyrimo ir mokėjimo nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [47-1558](#)) ir išdėstyti jį nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL VALSTYBINIŲ ŠALPOS IŠMOKŲ SKYRIMO IR MOKĖJIMO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybinių šalpos išmokų įstatymo (Žin., 1994, Nr. [96-1873](#); 2005, Nr. 71-2556) 18 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Valstybinių šalpos išmokų skyrimo ir mokėjimo nuostatus (pridedama).“.

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2004 m. kovo 29 d. nutarimu Nr. 346
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2005 m. liepos 1 d. nutarimo Nr. 757
redakcija)

VALSTYBINIŲ ŠALPOS IŠMOKŲ SKYRIMO IR MOKĖJIMO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinių šalpos išmokų skyrimo ir mokėjimo nuostatai (toliau vadinama – šie Nuostatai) reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybinių šalpos išmokų įstatymo ([Žin., 1994, Nr. 96-1873](#); 2005, Nr. 71-2556) (toliau vadinama – Šalpos išmokų įstatymas) nustatytų valstybinių šalpos išmokų (toliau vadinama – šalpos išmokos) skyrimo ir mokėjimo tvarką.
2. Šalpos išmokos skiriamos ir mokamos tik nuolatiniais Lietuvos Respublikos gyventojams, išskyrus Šalpos išmokų įstatymo 9 straipsnio 4 dalyje numatytus atvejus.
3. Šalpos išmokas skiria ir moka savivaldybės administracija, vadovaudamasi Šalpos išmokų įstatymu ir šiais Nuostatais. Šalpos išmokos mokamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto (toliau vadinama – valstybės biudžetas) lėšų.
4. Šiuose Nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka Šalpos išmokų įstatyme vartojamas sąvokas.

II. KREIPIMASIS DĖL ŠALPOS IŠMOKŲ

5. Dėl šalpos išmokos skyrimo asmenys kreipiasi į turinčio teisę gauti šalpos išmoką asmens gyvenamosios vietos savivaldybės administraciją ir pateikia jai visus reikiamus dokumentus. Dėl šalpos išmokos skyrimo kreipiasi pats asmuo arba įstatymų nustatyta tvarka jo įgaliotas asmuo, išskyrus šių Nuostatų 6 ir 7 punktuose numatytus atvejus.

Asmens gyvenamoji vieta – tai Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo ([Žin., 1998, Nr. 66-1910](#)) ir su juo susijusių teisės aktų nustatyta tvarka asmens deklaruota gyvenamoji vieta arba ta asmens gyvenamoji vieta, kuri pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ([Žin., 2000, Nr. 74-2262](#)) nuostatas pripažįstama jo nuolatine gyvenamąja vieta ar gyvenamąja vieta.

6. Dėl šalpos išmokos skyrimo asmeniui, nesukakusiam 18 metų, gali kreiptis vienas iš šio asmens tėvų (itėvių), globėjas ar rūpintojas, kuris pateikia prašymą ir prie jo pridėtus visus reikiamus dokumentus.

7. Dėl šalpos išmokos skyrimo sukakusiam 18 metų asmeniui, kuriam nustatyta globa ar rūpyba, gali kreiptis ir prašymą kartu su visais reikiamais dokumentais pateikti šio asmens globėjas ar rūpintojas. Jeigu sukakusiam 18 metų asmeniui nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis (visiška negalia) ir dėl to jis negali pats kreiptis ir įstatymų nustatyta tvarka įgalioti kreiptis kitą asmenį, savivaldybės administracijos direktoriaus (jo pavaduotojo) arba jo įgalioto savivaldybės administracijos tarnautojo sutikimu, iki nurodytam asmeniui bus nustatyta globa ar rūpyba, prašymą ir visus reikiamus dokumentus šalpos išmokai skirti gali pateikti nurodytojo asmens sutuoktinis arba artimasis giminaitis.

8. Kreipimosi dėl šalpos išmokos diena laikoma diena, kurią savivaldybės administracijoje gautas prašymas kartu su visais reikiamais dokumentais. Kai prašymas ir dokumentai siunčiami paštu, kreipimosi dėl šalpos išmokos diena laikoma vietos pašto spaude pažymėta prašymo išsiuntimo diena.

III. DOKUMENTAI, BŪTINI ATITINKAMAI ŠALPOS IŠMOKAI PASKIRTI

9. Kai kreipiamasi dėl kurios nors šalpos išmokos, būtina pateikti:

9.1. prašymą skirti atitinkamą šalpos išmoką;

9.2. asmens, turinčio teisę gauti šalpos išmoką, Lietuvos Respublikos piliečio pasą arba asmens tapatybės kortelę, Lietuvos Respublikos pasą arba leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, o jeigu kreipiamasi dėl šalpos išmokos skyrimo nesukakusiam 16 metų vaikui, – šio vaiko gimimo liudijimą (toliau visi šie dokumentai vadinami asmens tapatybės dokumentais). Jeigu asmens tapatybės dokumentuose nėra žymos apie asmens gyvenamąją vietą, būtina pateikti Lietuvos Respublikos gyventojų registro (toliau vadinama – Gyventojų registras) tvarkymo įstaigų arba asmens gyvenamosios vietos teritorinės policijos įstaigos migracijos skyriaus, poskyrio, grupės ar pasų poskyrio išduotą pažymą apie asmens gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, o neturinčių gyvenamosios vietos – apie savivaldybę, kurioje jie gyvena;

9.3. vieno iš tėvų (įtėvių), artimojo giminaičio, sutuoktinio, globėjo ar rūpintojo kurį nors iš asmens tapatybės dokumentų, nurodytų šių Nuostatų 9.2 punkte, jeigu dėl šalpos išmokos skyrimo šių Nuostatų 6 ir 7 punktuose nurodytais atvejais kreipiasi vienas iš asmens tėvų (įtėvių), artimasis giminaitis, sutuoktinis, globėjas ar rūpintojas. Šie asmenys taip pat pateikia dokumentus, patvirtinančius jų giminystės ryšius su asmeniu iki 18 metų arba asmeniu, sukakusiu 18 metų, kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis, kuriam prašoma skirti šalpos išmoką (gimimo liudijimą, santuokos liudijimą ir kitus dokumentus, kurie įstatymų nustatyta tvarka patvirtina giminystės ryšius), arba dokumentus apie globos ar rūpybos nustatymą ir asmens paskyrimą globėju ar rūpintoju. Jeigu rūpintojas įstatymų nustatyta tvarka paskirtas pagal asmens prašymą, pateikiamas rūpintinio raštiškas sutikimas, kad šalpos išmoka būtų mokama rūpintojui. Asmens, turinčio teisę gauti šalpos išmoką, įgaliotas asmuo turi pateikti savo asmens tapatybės dokumentą ir įgaliojimą.

10. Kai kreipiamasi dėl šalpos pensijos skyrimo, atsižvelgiant į aplinkybes, lemiančias asmens teisę į šalpos pensiją (toliau vadinama – aplinkybės), būtina pateikti:

10.1. Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau vadinama – Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba) išduotą neįgalumo arba darbingumo lygio pažymą (jeigu asmuo pripažintas invalidu iki 2005 m. liepos 1 d. – pensiją mokančiai įstaigai Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos asmens sveikatos priežiūros įstaigų gydytojų konsultacinės komisijos (toliau vadinama – Gydytojų konsultacinė komisija) išduotą vaiko invalidumo pažymą arba Valstybinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos išduotą invalidumo pažymėjimą);

10.2. Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos ir (ar) Gydytojų konsultacinės komisijos išduotas pažymas, patvirtinančias, kiek laiko namuose slaugytas asmuo buvo neįgalusis, kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis (iki 2005 m. liepos 1 d. – vaikas invalidas, I ar II grupės invalidas nuo vaikystės arba I ar II grupės invalidas, juo tapęs iki 18 metų, arba visiškos negalios invalidas);

10.3. Gydytojų konsultacinės komisijos išduotas pažymas, patvirtinančias, kiek laiko namuose slaugytas asmuo buvo senatvės pensijos amžių sukakęs neįgalusis, kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis;

10.4. neįgalaus vaiko (įvaikio) gimimo liudijimą arba vaikų gimimo liudijimus;

10.5. asmens gyvenamosios vietos Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau vadinama – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba) teritorinio skyriaus arba kitos kompetentingos institucijos ar įstaigos, skiriančios ir mokančios pensijas ir (ar) pensijų išmokas, pažymą apie asmeniui paskirtas ir mokamas Šalpos išmokų įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje nurodytas pensijas ir (ar) pensijų išmokas ir šių išmokų dydžius arba pažymą, kad nurodytosios pensijos ir (ar) pensijų išmokos nėra paskirtos ir (ar) mokamos;

10.6. asmens rašytinį pareiškimą, kad jam nėra paskirta ir (ar) mokama kita Šalpos išmokų įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje nurodyta pensija ir (ar) pensijų išmoka, taip pat kad jam nėra paskirta šalpos išmoka kitoje savivaldybėje. Apie nurodytas aplinkybes galima atitinkamai pažymėti prašyme skirti šalpos išmoką;

10.7. globos, auklėjimo ar slaugos įstaigos (jeigu nesukakęs 18 metų asmuo apgyvendintas ar slaugomas šioje įstaigoje) išduotą pažymą apie tai, iš kokių lėšų – valstybės biudžeto, savivaldybės biudžeto ar kitų – finansuojama ši įstaiga. Kai šie asmenys auklėjami, mokomi ar ugdomi stacionariose švietimo sistemos auklėjimo įstaigose, kurios visiškai finansuojamos iš valstybės biudžeto ir (ar) savivaldybės biudžeto, pateikiama šių įstaigų pažyma apie tai, koki valstybės išlaikymą vaikai joje gauna – visišką ar dalinį;

10.8. asmens gyvenamosios vietos savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybos pranešimą, kad vaikai nebuvo apgyvendinti, ugdomi ir (ar) prižiūrimi kūdikių namuose arba kitose stacionariose globos, auklėjimo ar slaugos įstaigose ir (ar) įstatymų nustatyta tvarka motinai nebuvo apribota tėvų valdžia (atimtos motinystės ar vaikų auklėjimo teisės arba motinai tėvystės teisės nebuvo apribotos).

11. Kai kreipiamasi dėl šalpos našlaičių pensijos skyrimo, atsižvelgiant į aplinkybes, būtina pateikti:

11.1. asmens, už kurį prašoma skirti šalpos našlaičių pensiją, mirties liudijimą;

11.2. dokumentus, patvirtinančius tėvystės (motinystės) ryšius su mirusiuoju (paskelbtu mirusiu asmeniu), – vaikų gimimo liudijimus arba kitus dokumentus, kurie įstatymų nustatyta tvarka patvirtina giminystės ryšius;

11.3. mokymo įstaigos pažymą, jeigu našlaitis vaikas (įvaikis), vyresnis kaip 18 metų, mokosi ir jo teisė gauti šalpos našlaičių pensiją siejama su mokymusi;

11.4. Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos išduotą darbingumo lygio pažymą (iki 2005 m. liepos 1 d. – Valstybinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos išduotą invalidumo pažymėjimą), jeigu mirusiojo našlaitis vaikas (įvaikis), vyresnis kaip 18 metų, yra pripažintas neįgaliu (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidu) iki 18 metų ir visą laiką nuo 18 metų sukakties yra nedarbingas ar iš dalies darbingas (invalidas), o jo teisė gauti šalpos našlaičių pensiją siejama su jo neįgalumu (invalidumu);

11.5. šių Nuostatų 10.5–10.7 punktuose nurodytus dokumentus.

12. Jeigu kreipiamasi dėl slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos (toliau vadinama – tikslinė kompensacija) skyrimo, atsižvelgiant į aplinkybes, būtina pateikti:

12.1. Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos išduotus dokumentus, patvirtinančius, kad neįgaliam vaikui nustatytas sunkus ar vidutinis neįgalumas, o kreipiantis dėl slaugos išlaidų tikslinės kompensacijos – specialusis nuolatinės slaugos poreikis;

12.2. šių Nuostatų 10.2 ir 10.3 punktuose nurodytų įstaigų išduotus dokumentus, patvirtinančius, kad nedarbingam ar iš dalies darbingam asmeniui, netekusiam 60 procentų ir daugiau darbingumo, ir senatvės pensijos amžių sukakusiam asmeniui nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis;

12.3. šių Nuostatų 10.7 punkte nurodytą pažymą, jeigu asmuo (neatsižvelgiant į jo amžių), kuriam prašoma skirti tikslinę kompensaciją, apgyvendintas ar slaugomas globos, auklėjimo ar slaugos įstaigoje.

13. Kai kreipiamasi dėl šalpos kompensacijos skyrimo, atsižvelgiant į aplinkybes, būtina pateikti:

13.1. Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos išduotą darbingumo lygio pažymą (jeigu asmuo pripažintas invalidu iki 2005 m. liepos 1 d. – pensiją mokančiai įstaigai Valstybinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos išduotą invalidumo pažymėjimą), jeigu asmens teisė gauti šalpos kompensaciją siejama su asmens darbingumo lygiu (netekto darbingumo procentais);

13.2. vaiko (įvaikio) invalido gimimo liudijimą arba vaikų gimimo liudijimus;

13.3. šių Nuostatų 10.2 punkte nurodytus dokumentus, jeigu teisė gauti šalpos kompensaciją siejama su savo vaiko (įvaikio) invalido arba savo vaiko (įvaikio) – I ar II grupės invalido nuo vaikystės, arba tapusio I ar II grupės invalidu iki 18 metų slauga namuose;

13.4. šių Nuostatų 10.5, 10.6 ir 10.8 punktuose nurodytus dokumentus.

14. Kilus abejonėms, savivaldybės administracija turi teisę pareikalauti, kad asmuo, kuris kreipiasi dėl šalpos išmokos skyrimo, pateiktų kitus papildomus tam tikras aplinkybes patikslinančius dokumentus.

15. Jeigu pagal duomenų teikimo sutartis, sudarytas teisės aktų nustatyta tvarka, savivaldybės administracija tiesiogiai gauna iš atitinkamų institucijų ar įstaigų šių Nuostatų 9.2 (dėl asmens gyvenamosios vietos), 10.5, 10.7 ir 10.8 punktuose nurodytus dokumentus ar duomenis, ji praneša asmeniui, kuris kreipiasi dėl šalpos išmokos, kad jam šių dokumentų ar duomenų pateikti nereikia. Šių Nuostatų 10.2, 10.3, 12.1 ir 12.2 punktuose nurodyti dokumentai pateikiami, jeigu šių dokumentų nėra savivaldybės administracijoje esančiose šalpos išmokų gavėjų bylose.

16. Savivaldybės administracija turi teisę pareikalauti reikiamų duomenų iš Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyriaus, kitų Šalpos išmokų įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje nurodytas pensijas ir (ar) pensijų išmokas mokančių institucijų ar įstaigų, kitų savivaldybių administracijų, jeigu yra pagrindas manyti, kad asmeniui jau paskirta ir (ar) mokama Šalpos išmokų įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje nurodyta pensija ir (ar) pensijų išmoka ar šalpos išmoka, taip pat duomenų apie tai, ar asmuo nėra vienas iš Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 1–6, 8 ar 9 punktuose išvardytų asmenų.

17. Šalpos išmokoms skirti ir mokėti reikalingi duomenys, kurių valdytojas yra Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba, teikiami su savivaldybių administracijomis sudarytų duomenų teikimo sutarčių pagrindu, šiose sutartyse numatytais sąlygomis. Šių Nuostatų 16 punkte numatytais atvejais institucijos ir įstaigos, su kuriomis nesudarytos duomenų teikimo sutartys, tačiau į kurias savivaldybės administracija kreipiasi, privalo pateikti reikiamus dokumentus ar duomenis šalpos išmokai skirti ir mokėti per 5 darbo dienas nuo tos dienos, kurią atitinkamas reikalavimas gautas institucijoje ar įstaigoje.

18. Asmuo, kuris kreipiasi dėl šalpos išmokos skyrimo, turi pateikti reikiamų dokumentų originalus, išskyrus šių Nuostatų 19 ir 20 punktuose numatytus atvejus. Dokumentus priėmęs asmuo privalo patvirtinti pateiktų dokumentų nuorašus. Šių Nuostatų 9.2, 9.3, 10.4, 11.1, 11.2 ir 13.2 punktuose nurodytų dokumentų originalai gražinami pareiškėjui.

19. Jeigu Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos išduotos darbingumo lygio pažymos (iki 2005 m. liepos 1 d. – pensiją mokančiai įstaigai Valstybinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos išduoto invalidumo pažymėjimo) originalas yra Šalpos išmokų įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje nurodytą pensiją ar (ir) pensijų išmoką asmeniui mokančioje institucijoje ar įstaigoje, asmuo pateikia šios pažymos (pažymėjimo) nuorašą, patvirtintą atitinkamos institucijos ar įstaigos atsakingo asmens.

20. Jeigu prašymas skirti šalpos išmoką siunčiamas paštu, prie jo pridedami visų reikiamų dokumentų nuorašai, patvirtinti įstatymų nustatyta tvarka.

21. Savivaldybės administracija gautą prašymą skirti šalpos išmoką ir prie jo pridėtus reikiamus dokumentus tą pačią dieną registruoja ir išduoda prašymo ir dokumentų priėmimo kvitą, nurodydama jų priėmimo datą. Prašymo skirti šalpos išmoką formą tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras.

22. Jeigu prie prašymo pridėti ne visi reikiami dokumentai, savivaldybės administracija per 5 darbo dienas privalo pranešti pareiškėjui, kokie dokumentai turi būti pateikti papildomai. Jeigu asmuo dėl savo ligos, sveikatos būklės ar kitų pateisinamų priežasčių negali pateikti visų reikiamų dokumentų, savivaldybės administracija pareikalauja trūkstančių dokumentų iš kompetentingų institucijų ar įstaigų.

IV. ŠALPOS IŠMOKŲ SKYRIMAS

23. Šalpos išmokos skiriamos savivaldybės administracijos direktoriaus (jo pavaduotojo) arba jo įgalioto savivaldybės administracijos tarnautojo sprendimu.

24. Sprendimas dėl šalpos išmokos skyrimo turi būti priimtas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo tos dienos, kurią gautas prašymas su visais reikiamais dokumentais. Jeigu dokumentai buvo pateikti papildomai, sprendimas priimamas per 10 darbo dienų nuo tos dienos, kurią gautas paskutinis reikiamas dokumentas. Apie priimtą sprendimą skirti šalpos išmoką savivaldybės administracija raštu praneša pareiškėjui.

25. Atsisakiusi skirti šalpos išmoką, savivaldybės administracija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo privalo įteikti pareiškėjui priimto sprendimo nuorašą. Sprendime nurodomos atsisakymo skirti šalpos išmoką priežastys ir šio sprendimo apskundimo tvarka. Asmens pateikti dokumentai grąžinami, o šalpos išmokos gavėjo archyvinėje byloje paliekami šių dokumentų nuorašai.

26. Savivaldybės administracijos direktoriaus (jo pavaduotojo) arba jo įgalioto savivaldybės administracijos tarnautojo sprendimai šalpos išmokų skyrimo ir (ar) mokėjimo klausimais skundžiami įstatymų nustatyta tvarka.

27. Savivaldybės administracija apie šalpos pensijos, šalpos našlaičių pensijos ar šalpos kompensacijos skyrimą informuoja asmens gyvenamosios vietos Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinį skyrių arba kitą kompetentingą instituciją ar įstaigą, kurioje asmeniui mokama (buvo mokama) pensija ir (ar) pensijų išmoka, per mėnesį nuo tos dienos, kurią priimtas sprendimas.

28. Asmenims, atvykusiems iš kitų valstybių, šalpos išmokos skiriamos ne anksčiau kaip nuo tos dienos, kurią jie tampa nuolatiniais Lietuvos Respublikos gyventojais, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nenustatyta kitaip. Jeigu šiose sutartyse numatyta, kad šalpos išmokos gali būti paskirtos ir mokamos teisėtai Lietuvos Respublikoje laikinai gyvenantiems asmenims, šios išmokos jiems skiriamos pateikus leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje.

29. Visiems, kurie kreipiasi dėl šalpos našlaičių pensijos skyrimo mirusiojo vaikams (įvaikiams), skiriama viena šalpos našlaičių pensija. Jeigu yra duomenų, kad mirusysis turėjo daugiau vaikų (įvaikių), turinčių teisę gauti šalpos našlaičių pensiją, negu kreipėsi dėl šios pensijos skyrimo, šalpos našlaičių pensija skiriama atsižvelgiant į visų mirusiojo vaikų (įvaikių), turinčių teisę gauti šalpos našlaičių pensiją, skaičių. Mirties liudijimo originalo kitoje pusėje nurodoma, kuriems mirusiojo vaikams (įvaikiams) paskirta šalpos našlaičių pensija. Jeigu žinoma kitų mirusiojo vaikų (įvaikių) gyvenamoji vieta, apie šalpos našlaičių pensijos skyrimą pranešama kitų mirusio asmens vaikų (įvaikių) gyvenamosios vietos savivaldybių administracijoms. Pilnamečio našlaičio pageidavimu jam priklausanti šalpos našlaičių pensijos dalis atskiriama ir mokama jam atskirai. Toks sprendimas priimamas nuo mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį gautas prašymas atskirti paskirtos ir mokėtos šalpos našlaičių pensijos dalį, pirmos dienos.

30. Jeigu nepilnametis vaikas (įvaikis) našlaitis pageidauja pats gauti jam priklausančią šalpos našlaičių pensiją arba šios pensijos dalį (kai pensija paskirta keliems mirusiojo vaikams), sprendimą šiuo klausimu, pasitaręs su šio vaiko (įvaikio) našlaičio gyvu tėvu (įtėviu), globėju ar rūpintoju, atsižvelgdamas į konkrečias aplinkybes ir remdamasis savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybos išvadomis, priima savivaldybės administracijos direktorius (jo pavaduotojas) arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos tarnautojas.

31. Nustatytą tvarka paskelbus asmenį mirusiu, jo našlaičių vaikų (įvaikių) teisė gauti šalpos našlaičių pensiją įgyjama nuo mirties liudijime nurodytos asmens mirties dienos.

32. Šalpos našlaičių pensijos skiriamos, iki našlaičiui vaikui (įvaikiui) sukaks 18 metų.

33. Vyresniems kaip 18 metų našlaičiams, kurie mokosi nustatytą tvarka įregistruotų aukštųjų, aukštesniųjų, profesinių ir bendrojo lavinimo mokyklų dieniniuose skyriuose, šios pensijos skiriamos iki kitų tos mokyklos mokslo metų pradžios, bet ne ilgiau kaip iki šios mokyklos baigimo ir ne ilgiau, iki jiems sukaks 24 metai.

34. Šių Nuostatų 33 punkte nurodyti našlaičiai per 30 dienų nuo mokslo metų mokyklose, kuriose jie mokosi, pradžios privalo pateikti savivaldybės administracijai tų mokyklų išduotas pažymas apie mokymąsi. Gavus pažymas, paskirtų šalpos našlaičių pensijų mokėjimas pratęsiamas iki kitų mokslo metų tose mokyklose pradžios. Jeigu pažymos apie mokymąsi nepateikiamos, laikoma, kad šalpos našlaičių pensijos gavėjai nebesimoko, ir pensijos mokėjimas jiems nutraukiamas nuo mokslo metų tose mokyklose pradžios. Jeigu pažymos apie mokymąsi pateikiamos pavėluotai, savivaldybės administracijos direktorius (jo pavaduotojas) arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos tarnautojas sprendžia, ar pateisinamos priežastys, dėl kurių pažymos pateiktos pavėluotai.

35. Šalpos pensijos, šalpos našlaičių pensijos, šalpos kompensacijos skiriamos ir mokamos, o šalpos pensijos už invalidų slaugą namuose ir socialinės pensijos mokamos tik asmenims, neturintiems teisės gauti didesnių arba tokio pat dydžio Šalpos išmokų įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje nurodytų pensijų ir (ar) pensijų išmokų (bendros jų sumos), išskyrus Šalpos išmokų įstatymo 19 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus atvejus ir tas pensijas, kurias pagal atitinkamų įstatymo straipsnių nuostatas leidžiama gauti kartu su šių Nuostatų 35.1–35.4 punktuose nurodytomis šalpos išmokomis, kaip antai:

35.1. Neįgalūs vaikai, taip pat asmenys, pripažinti nedarbingais ar iš dalies darbingais iki tos dienos (įskaitytinai), kurią jiems sukanka 24 metai, kiti Šalpos išmokų įstatymo 5 straipsnio 2 punkte, 24 straipsnio 1 dalyje bei 25 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti asmenys kartu su šalpos pensijomis turi teisę gauti valstybines socialinio draudimo našlaičių ar našlių pensijas ir (ar) valstybines našlaičių pensijas, neatsižvelgiant į pastarųjų pensijų (bendros jų sumos) dydžius.

35.2. Asmenys, kurių teisė gauti šalpos pensiją nustatyta Šalpos išmokų įstatymo 5 straipsnio 3 ir 4 punktuose bei 25 straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktuose, taip pat asmenys, kurių teisė gauti šalpos kompensaciją nustatyta Šalpos išmokų įstatymo 15 straipsnyje bei 25 straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktuose, ir socialinių pensijų gavėjai (Šalpos išmokų įstatymo 27 straipsnis) kartu su šalpos pensijomis, šalpos kompensacijomis ir socialinėmis pensijomis turi teisę gauti valstybinę socialinio draudimo našlių pensiją, neatsižvelgiant į pastarosios pensijos dydį.

35.3. Asmenys, turintys teisę gauti šalpos našlaičių pensiją, kartu su šia pensija gali gauti valstybinę socialinio draudimo našlaičių (maitintojo netekimo) pensiją ir (ar) valstybinę našlaičių (maitintojo netekimo) pensiją už mirusį kitą iš tėvų (įtėvių).

35.4. Šalpos pensijų už invalidų slaugą namuose, paskirtų iki 2004 m. balandžio 1 d., taip pat paskirtų iki 2005 m. balandžio 1 d. už laikotarpį iki 2004 m. balandžio 1 d., gavėjai kartu su šiomis pensijomis turi teisę gauti visas jiems priklausančias pensijas ir (ar) pensijų išmokas.

36. Šių Nuostatų 35.1–35.3 punktuose nurodytos valstybinės socialinio draudimo našlių ar našlaičių ir valstybinės našlaičių pensijos neįtraukiamos apskaičiuojant bendrą visų asmeniui paskirtų pensijų ir (ar) pensijų išmokų sumą, išskyrus Šalpos išmokų įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje numatytus atvejus.

V. ŠALPOS IŠMOKŲ MOKĖJIMAS

37. Kiekvienam atitinkamos šalpos išmokos gavėjui yra atskira byla, kurioje renkami visi su šios išmokos skyrimu ir mokėjimu susiję dokumentai. Jeigu asmuo turi teisę gauti kelias šalpos išmokas, visi šioms išmokoms skirti ir mokėti reikalingi dokumentai renkami vienoje byloje.

38. Šalpos išmoka mokama už praėjusį mėnesį iki einamojo mėnesio 25 dienos.

39. Šalpos išmoka mokama pagal šalpos išmokos gavėjo deklaruotą ar nuolatinę gyvenamąją vietą, ar gyvenamąją vietą, kurioje jis faktiškai dažniausiai gyvena.

40. Asmeniui, kuriam skiriama ir mokama šalpos pensija, šalpos našlaičių pensija, šalpos kompensacija ar socialinė pensija, išduodamas atitinkamas pažymėjimas.

41. Šalpos išmoka jos gavėjo prašymu gali būti pervedama į šalpos išmokos gavėjo asmeninę sąskaitą Lietuvos Respublikos teritorijoje esančiame banke ar banko skyriuje arba mokama pašto perlaidomis (šalpos išmokos gavėjo prašymu – pristatoma į namus) per valstybės įmonės Lietuvos pašto vietos pašta pagal šalpos išmokos gavėjo gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikos teritorijoje. Paslaugas, susijusias su pensijų pristatymu į namus, už sutartą kainą gali teikti ir kitos įmonės konkurso tvarka. Konkursai rengiami Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (Žin., 1996, Nr. [84-2000](#); 2002, Nr. [118-5296](#)) nustatyta tvarka. Jeigu konkurse dalyvauja daugiau kaip viena įmonė ir jų siūloma šalpos išmokų pristatymo kaina ir kitos sąlygos vienodos, pirmenybė teikiama paštui. Prireikus šalpos išmoka gali būti mokama per savivaldybės kasą. Būda, kaip gauti šalpos išmoką, pasirenka pats šios išmokos gavėjas arba įstatymų nustatyta tvarka jo įgaliotas asmuo, arba vienas iš asmens, kuriam paskirta šalpos išmoka, tėvų (įtėvių), jo globėjas ar rūpintojas. Šalpos išmokos pristatomos arba persiunčiamos valstybės biudžeto lėšomis.

42. Šalpos išmoka gali būti mokama pagal įgaliojimą. Prireikus įgaliojimą gali tvirtinti įgaliojančio asmens gyvenamosios vietos seniūnas.

43. Kai neįgalusis praleidžia kartotinio neįgalumo ar darbingumo lygio vertinimo laiką, jo teisė gauti šalpos išmoką laikoma išlikusia, jeigu Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba kito kartotinio vertinimo metu nustato, kad asmuo per praėjusį laiką neįgalus (Šalpos išmokų įstatymo 2 straipsnio 4 dalis), o iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidas.

44. Kai Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba nustato, kad asmuo, kuriam buvo paskirta ir mokama šalpos išmoka ir kuris praleido kartotinio tikrinimo laiką, nustatytą iki datų, buvusių iki 2005 m. liepos 1 d., buvo vaikas invalidas arba kurios nors grupės invalidas iki 2005 m. liepos 1 d., šalpos išmoka už praėjusį laiką išmokama prilyginant:

44.1. vaiką invalidą, kuriam nustatyta sunki (visiška) negalia, taip pat I grupės invalidą, pripažintą juo iki 18 metų, – neįgaliam vaikui, kuriam nustatytas sunkus neįgalumas;

44.2. vaiką invalidą, kuriam nustatyta vidutinė negalia, taip pat II grupės invalidą, pripažintą juo iki 18 metų, – neįgaliam vaikui, kuriam nustatytas vidutinis neįgalumas;

44.3. vaiką invalidą, kuriam nustatyta lengva negalia, taip pat III grupės invalidą, pripažintą juo iki 18 metų, – neįgaliam vaikui, kuriam nustatytas lengvas neįgalumas;

44.4. sukakusį 18 metų asmenį, pripažintą I grupės invalidu (visiškos negalios invalidu), – asmeniui, netekusiam 75–100 procentų darbingumo;

44.5. sukakusį 18 metų asmenį, pripažintą II grupės invalidu, – asmeniui, netekusiam 60–70 procentų darbingumo;

44.6. sukakusį 18 metų asmenį, pripažintą III grupės invalidu, – asmeniui, netekusiam 45–55 procentų darbingumo.

45. Kai asmens teisė gauti šalpos išmoką yra išlikusi, bet dėl šios išmokos mokėjimo asmuo kreipiasi pavėluotai (Šalpos išmokų įstatymo 21 straipsnio 1 dalis), savivaldybės administracijos direktorius (jo pavaduotojas) arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos tarnautojas sprendžia, ar pateisinamos priežastys, dėl kurių kreiptasi pavėluotai.

46. Jeigu šalpos išmokos mokėjimas neįgaliajam buvo nutrauktas atgavus darbingumą, nutrauktos išmokos mokėjimas atnaujinamas vėl pripažinus jį nedarbingu ar iš dalies darbingu, jeigu nuo dienos, kurią buvo nutrauktas šalpos išmokos mokėjimas, praėjo ne daugiau kaip 3 metai. Tokiu atveju šalpos išmokos mokėjimas atnaujinamas nuo asmens pripažinimo nedarbingu ar iš dalies darbingu dienos. Kitu atveju šalpos išmoka skiriama iš naujo, išskyrus atvejus, numatytus Šalpos išmokų įstatymo 25 straipsnio 4 dalyje.

47. Šalpos pensijos, šalpos našlaičių pensijos, šalpos kompensacijos bei socialinės pensijos gavėjui, keičiančiam gyvenamąją vietą (išskyrus tą atvejį, kai gyvenamoji vieta keičiama tos pačios savivaldybės administracijos aptarnaujamoje vietovėje), išmokama dviejų mėnesių dydžio jam priklausanti šalpos išmoka (einamojo ir dar vieno mėnesio). Tikslinės kompensacijos gavėjui tokiu atveju išmokama vieno (einamojo) mėnesio dydžio šalpos išmoka. Naujosios gyvenamosios vietos savivaldybės administracija, gavusi šalpos išmokos gavėjo bylą, toliau išmoką moka nuo mėnesio, einančio po to mėnesio, už kurį ji buvo išmokėta ankstesnėje gyvenamojoje vietoje.

48. Šalpos išmokos gavėjo byla persiunčiama į naujosios gyvenamosios vietos savivaldybę tuo atveju, jeigu jis išvyksta nuolat gyventi į kitos savivaldybės administracijos aptarnaujamą vietovę arba keičia gyvenamąją vietą ilgesniam kaip 3 mėnesių laikotarpiui. Šalpos išmokos gavėjų išrašymo iš įskaitos savivaldybės administracijoje pagal ankstesnę gyvenamąją vietą ir įrašymo į įskaitą savivaldybės administracijoje pagal naująją gyvenamąją vietą, taip pat šalpos išmokų gavėjų bylą persiuntimo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.

49. Šalpos išmokos gavėjui mirus, Šalpos išmokų įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nustatytos šalpos išmokos sumos išmokamos mirusįjį laidojusiems asmenims, pateikusiems prašymą ir mirties liudijimo originalą. Išmokėjus šalpos išmokų sumas, mirties liudijimo originalas su žyma apie išmokėtą išmoką gražinamas mirusįjį laidojusiems asmenims. Savivaldybės administracijoje lieka šio dokumento nuorašas.

50. Kitos apskaičiuotos šalpos išmokų sumos, kurios jam priklausė ir kurių šalpos išmokų gavėjas dėl mirties negavo, išmokamos mirusį asmenį pergyvenusiam sutuoktiniui, pateikusiam

nuosavybės teisės į sutuoktinių bendro turto dalį liudijimą, ir (ar) asmenims, pateikusiems paveldėjimo teisės liudijimą.

VI. ŠALPOS PENSIJŲ SKYRIMAS IR MOKĖJIMAS ŠALPOS IŠMOKŲ ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO 5 PUNKTE NURODYTIEMS ASMENIMS

51. Asmenims, sukakusiems senatvės pensijos amžių arba pripažintiems nedarbingais ar iš dalies darbingais, netekusiais 60 procentų ir daugiau darbingumo, taip pat asmenims, kurie iki 2005 m. liepos 1 d. buvo pripažinti I ar II grupės invalidais, iki jiems baigsis nustatytos invalidumo grupės terminas (toliau šiame skyriuje – nurodytieji asmenys), šalpos pensijos skiriamos ir mokamos, jeigu nurodytieji asmenys atitinka šias sąlygas:

51.1. nėra asmenys, nurodyti Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo (Žin., 1994, Nr. [59-1153](#); 2005, Nr. [71-2555](#)) 2 straipsnio 1 dalies 1–6, 8 ar 9 punktuose;

51.2. nėra ūkininkai ir jų partneriai, kurių statusą reglamentuoja Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymas (Žin., 1999, Nr. [43-1358](#); 2002, Nr. 123-5537);

51.3. neturi teisės gauti didesnės nei Šalpos išmokų įstatymo 7 straipsnio 4 punkte nustatyto dydžio Šalpos išmokų įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje nurodytos pensijos ir (ar) pensijų išmokos (bendros jų sumos).

52. Duomenys apie tai, ar asmuo, kuris kreipiasi dėl šalpos pensijos, atitinka šių Nuostatų 51.1 punkte nustatytą sąlygą, gaunami iš Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos arba Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyriaus.

53. Duomenimis apie tai, ar asmuo, kuris kreipiasi dėl šalpos pensijos, atitinka šių Nuostatų 51.2 punkte nustatytą sąlygą, disponuoja savivaldybių administracijos.

54. Nurodytajam asmeniui, neturinčiam teisės gauti jokios pensijos ir (ar) pensijų išmokos, skiriama ir mokama Šalpos išmokų įstatymo 7 straipsnio 4 punkte nustatyto dydžio šalpos pensija.

55. Nurodytajam asmeniui, turinčiam teisę gauti pensiją ir (ar) pensijų išmoką, kurių dydis (bendra jų suma) mažesnis už šalpos pensiją, skiriama Šalpos išmokų įstatymo 7 straipsnio 4 punkte nustatyto dydžio šalpos pensija, tačiau asmeniui mokama paskirtos šalpos pensijos dalis, kuri lygi šalpos pensijos ir asmens gaunamos pensijos ir (ar) pensijų išmokos (bendros jų sumos) skirtumui. Šiam asmeniui mokamos šalpos pensijos dalis apskaičiuojama ir mokama šių Nuostatų 56–59 punktuose nustatyta tvarka.

56. Jeigu nurodytajam asmeniui pensija ir (ar) pensijų išmoka mokama kas mėnesį, iš šiam asmeniui skirtos šalpos pensijos dydžio atimamas tą patį mėnesį, už kurį mokama šalpos pensija, asmeniui išmokėtos pensijos ir (ar) pensijų išmokos (bendros jų sumos) dydis.

57. Šalpos pensijos dalies dydis šių Nuostatų 56 punkte nustatyta tvarka apskaičiuojamas kiekvieną mėnesį, gavus duomenis apie asmeniui už praėjusį mėnesį išmokėtos pensijos ir (ar) pensijų išmokos (bendros jų sumos) dydį. Jeigu asmeniui apskaičiuotas šalpos pensijos dalies dydis yra didesnis nei 10 litų, šalpos pensijos dalis mokama kiekvieną mėnesį. Jeigu asmeniui apskaičiuota šalpos pensijos dalis mažesnė nei 10 litų, jam sutikus, šalpos pensijos dalies dydžio suma už tris mėnesius išmokama kitą mėnesį, einantį po šių trijų mėnesių, už kuriuos išmokama šalpos pensijos dalis.

58. Jeigu nurodytajam asmeniui pensija ir (ar) pensijų išmoka mokama kas ketvirtį, jam išmokamos šalpos pensijos dalies dydis apskaičiuojamas taip:

58.1. apskaičiuojamas asmeniui priklausantis šalpos pensijos to ketvirčio, už kurį mokama šalpos pensija, dydis (3 mėnesių šalpos pensijų suma);

58.2. iš šių Nuostatų 58.1 punkte nurodyto šalpos pensijos dydžio atimamas tą patį ketvirtį asmeniui išmokėtos pensijos ir (ar) pensijų išmokos (bendros jų sumos) dydis.

59. Šalpos pensijos dalies dydis šių Nuostatų 58 punkte nustatyta tvarka apskaičiuojamas kiekvieną pirmą einamojo ketvirčio mėnesį, gavus duomenis apie asmeniui praėjusį ketvirtį išmokėtą pensiją ir (ar) pensijų išmoką (bendros jų sumos) dydį. Jeigu tokiu būdu apskaičiuota asmeniui mokamos šalpos pensijos dalis didesnė nei 30 litų, asmens pageidavimu, šalpos pensijos dalies dydis dalijamas į tris lygias dalis ir po vieną dalį išmokama einamojo ketvirčio mėnesiais.

Jeigu asmeniui mokamos šalpos pensijos dalis mažesnė nei 30 litų arba asmuo pageidauja gauti visą šalpos pensijos dalį kartą per ketvirtį, šalpos pensijos dalis išmokama pirmą einamojo ketvirčio mėnesį.

60. Jeigu nurodytasis asmuo, kuriam paskirta ir mokama šalpos pensija (šalpos pensijos dalis), neatitinka šių Nuostatų 51.1 ir 51.2 punktuose nustatytų sąlygų, šalpos pensijos (šalpos pensijos dalies) mokėjimas savivaldybės administracijos direktoriaus (jo pavaduotojo) arba jo įgalioto savivaldybės administracijos tarnautojo sprendimu šiam asmeniui sustabdomas nuo kitos dienos, einančios po tos dienos, nuo kurios šis asmuo neatitinka šių Nuostatų 51.1 ir 51.2 punktuose nustatytų sąlygų. Sustabdytos šalpos pensijos (šalpos pensijos dalies) mokėjimas savivaldybės administracijos direktoriaus (jo pavaduotojo) arba jo įgalioto savivaldybės administracijos tarnautojo sprendimu atnaujinamas nuo kitos dienos, einančios po tos dienos, kurią nurodytasis asmuo vėl atitinka visas šių Nuostatų 51 punkte nustatytas sąlygas.

61. Jeigu nurodytasis asmuo, kuriam paskirta ir mokama šalpos pensija (šalpos pensijos dalis), neatitinka šių Nuostatų 51.3 punkte nustatytos sąlygos, šalpos pensijos (šalpos pensijos dalies) mokėjimas savivaldybės administracijos direktoriaus (jo pavaduotojo) arba jo įgalioto savivaldybės administracijos tarnautojo sprendimu šiam asmeniui nutraukiamas nuo mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį asmuo neatitinka šių Nuostatų 51.3 punkte nustatytos sąlygos, pirmos dienos.

VII. ŠALPOS IŠMOKŲ SKYRIMAS IR MOKĖJIMAS ASMENIMS, APGYVENDINTIEMS AR SLAUGOMIEMS GLOBOS, AUKLĖJIMO AR SLAUGOS ĮSTAIGOSE

62. Asmenims (neatsižvelgiant į jų amžių), apgyvendintiems ar slaugomiems stacionariose globos, auklėjimo ar slaugos įstaigose, kurios nėra visiškai finansuojamos iš valstybės biudžeto ir (ar) savivaldybės biudžeto, šalpos išmokos skiriamos ir mokamos Šalpos išmokų įstatymo nustatyta tvarka.

63. Šalpos pensijos ar (ir) šalpos našlaičių pensijos, išskyrus šių Nuostatų 64 punkte numatytą atvejį, neskiriamos, o paskirtosios nemokamos nesukakusiems 18 metų asmenims, apgyvendintiems ar slaugomiems stacionariose globos, auklėjimo ar slaugos įstaigose, kurios visiškai finansuojamos iš valstybės biudžeto ir (ar) savivaldybės biudžeto. Šiose įstaigose apgyvendintiems ar slaugomiems neįgaliesiems (asmenims, iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintiems invalidais) tikslinės kompensacijos neskiriamos, o paskirtosios nemokamos neatsižvelgiant į neįgaliųjų amžių.

64. Šalpos pensijų gavėjams nuo 16 iki 18 metų, iki 2004 m. balandžio 1 d. pripažintiems I, II ar III grupės invalidais ir iki šios datos apgyvendintiems arba pradėtiems slaugyti stacionariose globos, auklėjimo ar slaugos įstaigose, kurios visiškai finansuojamos iš valstybės biudžeto ir (ar) savivaldybės biudžeto, šalpos pensijos mokamos šiame punkte nustatyta tvarka. Šalpos pensijos šiems asmenims mokamos Šalpos išmokų įstatymo 19 straipsnio 11 dalies nustatyta tvarka jiems patiems arba vienam iš tėvų (įtėvių), globėjams ar rūpintojams. Šalpos pensiją moka savivaldybės administracija pagal asmens, kuriam turi būti mokama šalpos pensija, gyvenamąją vietą. Šalpos pensijos šiame punkte nurodytiems asmenims, gyvenantiems arba slaugomiems stacionariose auklėjimo ar slaugos įstaigose, mokamos viso dydžio. Šalpos pensijos šiame punkte nurodytiems asmenims, gyvenantiems stacionariose socialinės globos įstaigose, mokamos tokia tvarka:

64.1. Suma, kurią šalpos pensijos gavėjas turi sumokėti už išlaikymą ar teikiamas socialines paslaugas stacionarioje socialinės globos įstaigoje, jeigu yra jos gavėjo arba vieno iš tėvų (įtėvių), globėjo ar rūpintojo (atsižvelgiant į tai, kam mokama šiame punkte nurodyta šalpos pensija) rašytinis sutikimas, pervedama į stacionarios socialinės globos įstaigos sąskaitą banke, kurioje kaupiamos gautos pajamos už teikiamas paslaugas. Likusi šalpos pensijos suma išmokama pačiam pensijos gavėjui arba vienam iš tėvų (įtėvių), globėjui ar rūpintojui.

64.2. Jeigu šalpos pensijos gavėjo arba vieno iš tėvų (įtėvių), globėjo ar rūpintojo rašytinio sutikimo išskaityti iš pensijos mokesčių už išlaikymą ar teikiamas socialines paslaugas nėra, visa

šalpos pensija išmokama jos gavėjui arba vienam iš tėvų (įtėvių), globėjui ar rūpintojui (atsižvelgiant į tai, kam mokama pensija).

64.3. Jeigu šalpos pensijos gavėjas arba vienas iš tėvų (įtėvių), globėjas ar rūpintojas prašyme nurodo konkrečią sumą, kuri iš jo šalpos pensijos turi būti išskaityta kaip mokestis už išlaikymą ar teikiamas socialines paslaugas, išskaitoma jo nurodyta suma.

64.4. Kai šalpos pensijų gavėjai išvyksta iš stacionarių socialinės globos įstaigų į namus savaitgaliais, švenčių, atostogų, ligos ir kitomis dienomis arba paguldomi į stacionarias asmens sveikatos priežiūros įstaigas, viso dydžio šalpos pensijos mokamos už namuose ar stacionariose asmens sveikatos priežiūros įstaigose būtas dienas.

65. Šalpos pensijos už invalidų slaugą namuose nemokamos, jeigu neįgalusis (invalidas), už kurio slaugą namuose ši pensija buvo paskirta, apgyvendintas ar slaugomas stacionarioje globos, auklėjimo ar slaugos įstaigoje, kuri visiškai finansuojama iš valstybės biudžeto ir (ar) savivaldybės biudžeto.

66. Šalpos išmokų mokėjimo šių išmokų gavėjams, apgyvendintiems arba slaugomiems stacionariose ir nestacionariose globos, auklėjimo ar slaugos įstaigose tvarką, taip pat šalpos išmokų pervedimo į stacionarias globos įstaigas, kurios visiškai finansuojamos iš valstybės biudžeto ir (ar) savivaldybės biudžeto, tvarką ir sąlygas nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.

VIII. NEĮGALIŲJŲ (INVALIDŲ) SLAUGOS NAMUOSE IR VAIKŲ IKI 8 METŲ AUGINIMO NAMUOSE LAIKO NUSTATYMAS

67. Neįgaliųjų, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis (iki 2005 m. liepos 1 d. – vaikų invalidų, I ar II grupės invalidų nuo vaikystės arba I ar II grupės invalidų, jais tapusių iki 18 metų, arba visiškos negalios invalidų), slaugos namuose faktas ir laikas, taip pat vaikų iki 8 metų auginimo namuose faktas ir laikas, suteikiantys teisę gauti šalpos pensiją pagal Šalpos išmokų įstatymo 5 straipsnio 3 ar 4 punktą arba šalpos kompensaciją pagal nurodytojo įstatymo 15 straipsnį, nustatomi savivaldybės administracijos direktoriaus (jo pavaduotojo) arba jo įgalioto savivaldybės administracijos tarnautojo sprendimu.

68. Sprendimas dėl šių Nuostatų 67 punkte išvardytų neįgaliųjų (invalidų) slaugos namuose fakto ir laiko, atsižvelgiant į aplinkybes, priimamas remiantis:

68.1. asmens, kuris kreipiasi dėl šalpos pensijos ar šalpos kompensacijos skyrimo, rašytiniu pareiškimu, kad:

68.1.1. būdamas vienas iš tėvų (įtėvių), globėjas ar rūpintojas, jis ne mažiau kaip 15 metų slaugė namuose neįgalųjį, kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis (iki 2005 m. liepos 1 d. – vaiką (įvaikį) invalidą (nesvarbu, kurio negalios lygio), arba I ar II grupės invalidą nuo vaikystės, arba tapusį I ar II grupės invalidu iki 18 metų, arba visiškos negalios invalidą), – kai prašoma skirti šalpos pensiją;

68.1.2. būdamas vienas iš tėvų (įtėvių), iki 1995 m. sausio 1 d. ne mažiau kaip 10 metų slaugė namuose savo vaiką (įvaikį) invalidą arba savo vaiką (įvaikį), pripažintą I ar II grupės invalidu nuo vaikystės, arba tapusį I ar II grupės invalidu iki 18 metų, – kai prašoma skirti šalpos kompensaciją;

68.2. dokumentais, įstatymų nustatyta tvarka patvirtinančiais giminystės ryšius su neįgaliu (invalidu) vaiku (įvaikiu) (t. y. vaiko (įvaikio) gimimo liudijimu arba kitais dokumentais), o jeigu asmuo buvo paskirtas globėju ar rūpintoju, – dokumentais, patvirtinančiais globos ar rūpybos nustatymą ir asmens paskyrimą globėju ar rūpintoju;

68.3. šių Nuostatų 10.2 ir 10.3 punktuose nurodytų įstaigų išduota pažyma apie buvimo neįgaliuoju, kuriam buvo nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, laiką, – jeigu atitinkamų dokumentų nėra savivaldybės administracijoje;

68.4. Gydytojų konsultacinės komisijos išduota pažyma apie buvimo vaiku invalidu laiką, – jeigu atitinkamų dokumentų nėra savivaldybės administracijoje;

68.5. Valstybinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos iki 2005 m. liepos 1 d. išduotu pažymėjimu apie asmens buvimo I ar II grupės invalidu nuo vaikystės arba I ar II grupės

invalidu, kai asmuo invalidu tapo iki 18 metų, laiką, – jeigu atitinkamų dokumentų nėra savivaldybės administracijoje;

68.6. šių Nuostatų 68.4 ir 68.5 punktuose nurodytų komisijų iki 2005 m. liepos 1 d. išduota pažyma apie asmens pripažinimą visiškai negalios invalidu ir buvimo juo laiką, – jeigu atitinkamų dokumentų nėra savivaldybės administracijoje;

68.7. asmens nuoroda prašyme, kad neįgalusis (invalidas) buvo nuolat slaugomas namuose, t. y. nebuvo apgyvendintas arba slaugomas visiškai finansuojamose iš valstybės biudžeto ir (ar) savivaldybės biudžeto stacionariose globos, auklėjimo ar slaugos įstaigose.

69. Neįgaliųjų, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, slaugos namuose laikas skaičiuojamas nuo dienos, kurią šiems neįgaliesiems buvo nustatytas specialusis slaugos ar priežiūros (pagalbos) poreikis.

70. Vaikų (įvaikių) invalidų, I ar II grupės invalidų nuo vaikystės, taip pat asmenų, tapusių I ar II grupės invalidais iki 18 metų, slaugos namuose laikas skaičiuojamas nuo tos dienos, kurią nurodytieji asmenys tapo invalidais.

71. Visiškai negalios invalidų slaugos namuose laikas skaičiuojamas nuo tos dienos, kurią šie invalidai buvo pripažinti visiškai negalios invalidais.

72. Jeigu asmuo skirtingais laikotarpiais buvo šių Nuostatų 69–71 punktuose nurodytu neįgaliuoju (invalidu), jo slaugos namuose laikas sumuojamas.

73. Jeigu šių Nuostatų 69–71 punktuose nurodytus neįgaliuosius (invalidus) namuose slaugo (slaugė) jų globėjai ar rūpintojai, neįgaliųjų (invalidų) slaugos namuose laikas skaičiuojamas nuo tos dienos, kurią šie asmenys įstatymų nustatyta tvarka buvo paskirti globėjais ar rūpintojais. Jeigu asmuo buvo paskirtas globėju ar rūpintoju anksčiau, negu jo globotinis ar rūpintinis tapo invalidu, buvo pripažintas visiškai negalios invalidu arba jam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, šio neįgaliojo (invalido) slaugos namuose laikas skaičiuojamas nuo tos dienos, kurią globotinis ar rūpintinis tapo invalidu, buvo pripažintas visiškai negalios invalidu arba jam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis. Kai yra duomenų, kad globėju ar rūpintoju paskirtas asmuo faktiškai globojo neįgalųjį (invalidą) ar rūpinosi juo dar iki jo paskyrimo globėju ar rūpintoju, neįgaliojo (invalido) slaugos namuose laikas skaičiuojamas nuo faktiškos globos ar rūpybos pradžios. Tokiu atveju šios globos ar rūpybos faktas patvirtinamas seniūno pažyma.

74. Jeigu asmuo skirtingais laikotarpiais slaugė namuose kelis neįgaliuosius (invalidus), šių neįgaliųjų (invalidų) slaugos laikas sumuojamas tik tuo atveju, kai jis nesutampa.

75. Sprendimas dėl vaikų auginimo fakto ir laiko, suteikiančių teisę gauti šalpos pensiją pagal Šalpos išmokų įstatymo 5 straipsnio 4 punktą arba šalpos kompensaciją pagal Šalpos išmokų įstatymo 15 straipsnio 2 punktą, atsižvelgiant į aplinkybes, priimamas remiantis:

75.1. motinos rašytiniu pareiškimu, kad ji pagimdė 5 ar daugiau vaikų, kuriuos išaugino iki 8 metų (nesvarbu, kada vaikams sukako 8 metai – iki 1995 m. sausio 1 d. ar po 1995 m. sausio 1 d.);

75.2. vaikų gimimo liudijimais. Sukakusio 8 metus ar vyresnio vaiko mirties atveju turi būti pateikiamas mirties liudijimas ir savivaldybės administracijos civilinės metrikacijos skyriaus archyvų išduoti išrašai iš archyvinųjų dokumentų apie vaiko gimimą;

75.3. motinos gyvenamosios vietos savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybos pranešimu, kad vaikai nebuvo apgyvendinti, ugdomi ir (ar) prižiūrimi kūdikių namuose arba kitose stacionariose globos, auklėjimo ar slaugos įstaigose ir (ar) įstatymų nustatyta tvarka motinai nebuvo apribota tėvų valdžia (atimtos motinystės ar vaikų auklėjimo teisės arba motinai tėvystės teisės nebuvo apribotos), taip pat atitinkama nuoroda motinos pareiškimė.

76. Prieš priimdamas sprendimą dėl neįgaliųjų (invalidų) slaugos namuose ar vaikų iki 8 metų auginimo namuose fakto ir laiko nustatymo, savivaldybės administracijos direktorius (jo pavaduotojas) arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos tarnautojas gali pavesti savivaldybės darbuotojui nuvykti į asmens, kuris kreipiasi dėl atitinkamos išmokos skyrimo, gyvenamąją vietą ir patikrinti abejones keliančias aplinkybes, taip pat paprašyti, kad minėtasis asmuo pateiktų

papildomus dokumentus, arba pareikalauti reikiamų dokumentų iš kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

77. Institucijos ar įstaigos, skiriančios ir mokančios Šalpos išmokų įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje nurodytas pensijas ir (ar) pensijų išmokas, taip pat kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos teikia savivaldybių administracijoms informacinę ir kitokią pagalbą, kurios reikia šalpos išmokoms skirti ir (ar) mokėti, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (Žin., 1999, Nr. [60-1945](#)) nustatyta tvarka.
